

ΕΚΠ 64: «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ»

1^η ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ερώτημα 1ο.

Με βάση ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων στο οποίο συμμετείχατε είτε ως εκπαιδευτής/τρια, είτε ως εκπαιδευόμενος/νη, εντοπίστε τα αντικειμενικά και υποκειμενικά εμπόδια (φραγμούς) που αντιμετωπίσατε. Ταξινομήστε τα εμπόδια σε κατηγορίες αιτιολογώντας τις επιλογές σας. (1000 -1200 λέξεις) [2,5 μονάδες]

Ερώτημα 2^ο

Στο ίδιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων ή σε κάποιο άλλο, να περιγράψετε τα χαρακτηριστικά του προγράμματος αυτού (τίτλο, φορέα χρηματοδότησης, διάρκεια σε ώρες, ομάδα στόχο κτλ) καθώς και τα χαρακτηριστικά της ομάδας των εκπαιδευόμενων (φύλο, ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης κτλ).

Στη συνέχεια να προσδιορίσετε τους τρόπους με τους οποίους είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν τα εμπόδια που συναντούν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διαδικασία της μάθησης, από την πλευρά του εκπαιδευτικού οργανισμού και του εκπαιδευτή.

(3000-3500 λέξεις) [7,5μονάδες]

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Σύμφωνα με το Χρονοδιάγραμμα Μελέτης και Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών της ΘΕ ΕΚΠ 64 για το Ακαδ. Έτος 2008-2009, η 1^η Γραπτή Εργασία πρέπει να σταλεί στον Καθηγητή Σύμβουλο το αργότερο μέχρι **9/11/2008**.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ - ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Διεύθυνση: Αγίου Φανουρίου 10, Αθήνα

E-mail: alexkoron@gmail.com

Τηλ.: 210/7519400 & 210/9201688 & 6976069063

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΚΑΓΙΑΜΠΙΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

A.M. : 57725

Κωδικός Τμήματος : 2008 ΕΚΠ64 ΑΘΗ2

09/11/2008

Ταχυδρ. Διευθ.: Φιλικής Εταιρείας & Ριζάρη 1, Τ.Κ. 71307, Ηράκλειο – Κρήτης

E-mail: sek-her@otenet.gr

Site: <http://www.electricalab.gr>

Τηλ.: 2810/242750 οικίας & 2810/326005 Εργασίας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<i>ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ</i>	1
<i>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</i>	2
1 Ερώτημα (Μελέτη)	3
1.1 Χαρακτηριστικά των Ενηλίκων Εκπαιδευόμενων.....	3
1.2 Εμπόδια στη Μάθηση	4
1.2.1 Εσωτερικά Εμπόδια στη Μάθηση	4
1.3 Αντικειμενικά Εμπόδια.....	5
1.4 Υποκειμενικά Εμπόδια	5
2 Ερώτημα - Απάντηση	7
2.1 Πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων	7
2.2 Βασικές Προϋποθέσεις και Τρόποι Αποτελεσματικής Μάθησης - Εκπαίδευσης	8
2.3 Βασικά Στοιχεία - Εμπόδια που συναντούν οι Εκπαιδευόμενοι στη Διαδικασία της Μάθησης.....	9
2.4 Τρόποι αντιμετώπισης Εμπόδιων που συναντούν οι Εκπαιδευόμενοι από την πλευρά του Εκπαιδευτικού Οργανισμού	10
2.5 Φροντίδες του εκπαιδευτή Ενηλίκων στη μαθησιακή διαδικασία	12
2.6 Οι πτυχές του ρόλου του Εκπαιδευτή Ενηλίκων στη μαθησιακή διαδικασία.....	13
2.7 Τρόποι αντιμετώπισης Εμπόδιων που συναντούν οι Εκπαιδευόμενοι από την πλευρά του Εκπαιδευτή	14
<i>ΣΥΝΟΨΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</i>	15
<i>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</i>	16

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά από την μελέτη του βιβλίου Βάση του Rogers A, και τα Εγχειρίδια «οδηγός Μελέτης» Α΄ και Β΄ Τόμος του ΕΑΠ .(Κόκκος Α., 2008, σελ.20) και το Διαβάζοντας προσεκτικά τα παραπάνω ερωτήματα 1 και 2, η εργασία θα εστιαστεί αναλυτικότερα στην παρακάτω θεματολογία, στην οποία και θα μελετήσουμε ως εξής::

Για το 1^ο Ερώτημα,

Αρχικά θα αναπτύξουμε τις θεωρητικές προσεγγίσεις από τη μελέτη των βιβλίων του ΕΑΠ, κάνοντας μια σύντομη αναφορά στα Χαρακτηριστικά των Ενηλίκων Εκπαιδευόμενων, που αποτελούν το ενεργό υλικό της μάθησης, για να καταλάβουμε πώς σκέπτονται, πως λειτουργούν και υπό ποιες συνθήκες.

Θα συνεχίσουμε, κατατάσσοντας σε 3 κατηγορίες τα εμπόδια στη Μάθηση των Ενηλίκων και ειδικότερα σε άλλες 2 υποκατηγορίες. Θα κλείσουμε εντοπίζοντας τα αντικειμενικά και υποκειμενικά εμπόδια (φραγμούς) που αντιμετωπίσαμε σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων, που είχα παρακολουθήσει με θέμα «Σύγχρονες Τεχνικές και Μέθοδοι Διδασκαλίας» που διοργανώθηκε από Φορέα όπου πραγματοποιεί Εισαγωγικής Επιμόρφωσης σε Νεοδιόριστους Εκπαιδευτικούς Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Για το 2^ο Ερώτημα,

Αρχικά θα περιγράψουμε τα χαρακτηριστικά ενός Προγράμματος Εκπαίδευσης Ενηλίκων, σε μια ομάδα Επαγγελματιών Ηλεκτρολόγων Εγκαταστατών.

Στα πλαίσια του παραπάνω προβληματισμού και του Προγράμματος Εκπαίδευσης, μέσω της εργασίας αυτής θα προσπαθήσουμε να οριοθετήσουμε αφενός τις πτυχές του ρόλου του εκπαιδευτή των ενηλίκων, αφετέρου το βασικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσουν τα Εργαστηριακά Κέντρα, ώστε να αναβαθμιστεί η μαθησιακή διαδικασία με την ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευόμενων. Θα δώσουμε τις θεωρητικές προσεγγίσεις και θα συνεχίσουμε με την ανάλυση των τρόπων αντιμετώπισης των επιμέρους εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι σε αυτήν την μαθησιακή διαδικασία τόσο από την πλευρά του εκπαιδευτικού οργανισμού, όσο και από την πλευρά του Εκπαιδευτή.

1 Ερώτημα (Μελέτη)

1.1 Χαρακτηριστικά των Ενήλικων Εκπαιδευόμενων

Οι εκπαιδευόμενοι ως Ενήλικοι, χαρακτηρίζονται κατ' αρχήν από την τάση για εκπλήρωση του δυναμικού τους, την ανάπτυξη ισορροπημένων αντιλήψεων, την αυξημένη αυτονομία και τον αυτο-καθορισμό τους. (Rogers A., 1999, σελ.62). Πολλές φορές όμως εκπαιδευόμενοι απεμπολούν την ενηλικότητα και αναμένουν να αντιμετωπιστούν και να καθοδηγηθούν σαν παιδιά. Επίσης συχνά ο κοινωνικός περίγυρος περιορίζει τη δυνατότητα χειραφέτησης και αυτο-καθορισμού των ενήλικων εκπαιδευόμενων.

Οι Ενήλικοι Εκπαιδευόμενοι βρίσκονται σε μία εξελισσόμενη διεργασία ανάπτυξης, ως θυμηθούμε το Σωκρατικό «Γηράσκω αεί Διδασκόμενος». Πρόκειται για «απόκτηση νέων δεξιοτήτων», δηλαδή εκμάθηση νέων συνταγών, όταν οι παλιές αχρηστεύονται από την τεχνολογική πρόοδο. Συμβαίνουν στη ζωή μας πολλές αλλαγές - στη διανοητική σφαίρα, στη φυσική κατάσταση, στα συναισθήματα, στις σχέσεις, και στα ενδιαφέροντα.

Οι Ενήλικοι Εκπαιδευόμενοι διαθέτουν πλήθος από εμπειρίες, γνώσεις και αξίες, έτσι έχουν διαμορφωμένες αντιλήψεις (στάσεις), στις οποίες έχουν επενδύσει συναισθηματικά και όσες είναι σχετικές με το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος, μπορούν να αποτελέσουν σημαντική πηγή για μάθηση και να αξιοποιηθούν για τον εμπλουτισμό της εκπαιδευόμενης ομάδας, έτσι ώστε να εναρμονιστούν και να αφομοιωθούν περισσότερο με τα στοιχεία της προσωπικότητάς τους, βαθύτερα και με μεγαλύτερη σταθερότερα. Σε αυτό το σημείο κάτι μας θυμίζει η «Μαιευτική Μέθοδος του Σωκράτη».

Οι Ενήλικοι Εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχουν ένα ευρύ φάσμα Επιθυμιών, Προθέσεων και Προσδοκιών. Καθ' ένας έχει τον λόγο του. Ωστόσο μπορούμε να διακρίνουμε τα 2 άκρα Προθέσεων, σε αυτούς που παρακολουθούν για να αποκτήσουν συγκεκριμένη μάθηση σχετικά με το μοντέλο της ζωής τους και σε εκείνους που έχουν μια απροσδιόριστη αίσθηση ανάγκης, κοινωνικής ή προσωπικής φύσεως. Ενώ όσο αφορά τις Προσδοκίες πάνω στην ίδια την εκπαίδευση, άλλοι την αντιλαμβάνονται σαν μια συνήθη διαδικασία, τυπικού συστήματος εκπαίδευση, όπου απλά θα είναι θεατές, και άλλοι ως ένα ευχάριστο γεγονός που θα τους επιφέρει ενεργό συμμετοχή στα δρώμενα της μαθησιακής διαδικασίας.

Οι Ενήλικοι Εκπαιδευόμενοι μερικής παρακολούθησης, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αποτελεί ανταγωνιστικό ενδιαφέρον απέναντι στις ανάγκες της κοινωνικής και προσωπικής ζωής τους.

Τέλος οι Ενήλικοι Εκπαιδευόμενοι έχουν υιοθετήσει και αναπτύξει στο πέρασμα του χρόνου, στη δια βίου εκπαίδευση, καθ' ένας, δικές του στρατηγικές μάθησης – Μοντέλα μάθησης για να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στις μαθησιακές ανάγκες.

(Rogers A., 1999, σελ.92-105),

(Κόκκος Α., 2008, σελ.81-87), (Κόκκος Α., 2005, σελ.86-93).

1.2 Εμπόδια στη Μάθηση

Τα εμπόδια στη μάθηση των ενηλίκων κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

Στην Πρώτη κατηγορία εντάσσονται, όπως είναι αυτονόητο, οι φραγμοί που προκύπτουν από τυχόν Κακή Οργάνωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και της μαθησιακής διαδικασίας.

Στη Δεύτερη κατηγορία εντάσσονται οι φραγμοί που προκύπτουν από την κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι που απορρέουν από τις Κοινωνικές Υποχρεώσεις.

Στη Τρίτη κατηγορία εντάσσονται τα Εσωτερικά Εμπόδια που συνδέονται με τους παράγοντες της προσωπικότητας του κάθε ενήλικα εκπαιδευόμενου.

(Κόκκος Α., 2008, σελ.83-84)

1.2.1 Εσωτερικά Εμπόδια στη Μάθηση

Τα εσωτερικά εμπόδια κατατάσσονται σε δύο υποκατηγορίες:

Εμπόδια που σχετίζονται με Προϋπάρχουσες γνώσεις, εμπειρίες, στάσεις και αξίες στις οποίες οι εκπαιδευόμενοι προσκολλούνται με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται ή να αρνούνται να προσεγγίσουν το καινούργιο μαθησιακό αντικείμενο ή νέες εκπαιδευτικές μεθόδους. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν επενδύσει συναισθηματικά για την απόκτηση των προϋπάρχουσων γνώσεων, εμπειριών και στάσεων, έτσι ώστε να έχουν δημιουργήσει Προκαταλήψεις τέτοιες ώστε να αδυνατούν να αποκολληθούν και να μετασχηματιστούν, με αποτέλεσμα να γίνονται συχνά Δέσμιοι της συνήθειας, της αναζήτησης ασφάλειας, του υπέρμετρου σεβασμού στο παρελθόν.

Εμπόδια που απορρέουν από Ψυχολογικούς παράγοντες τα οποία αλληλο-διαπλέκονται και αλληλο-τροφοδοτούνται. Σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του εκπαιδευόμενου, όσο αφορά την αυτό-εκτίμησης και την αυτοπεποίθηση γενικότερα, και τέλος διακατέχονται από το Άγχος επειδή νιώθουν μια Απειλή, μια Ανησυχία.

(Κόκκος Α., 2008, σελ.85-86)

1.3 Αντικειμενικά Εμπόδια

Η συντονιστική ομάδα προσπαθεί να Οργανώσει τη Μαθησιακή Διαδικασία, με το να βρει ιδανικούς χώρους - περιβάλλον, (Rogers A., 1999, σελ.19) για την εκπαίδευση των Νεοδιόριστων, με την ανάλογη Υλικοτεχνική Υποδομή καθώς και το Εκπαιδευτικό Υλικό που θα μοιραστεί, για την εκτέλεση των Υποδειγματικών Διδασκαλιών, όπου με αυτόν τον τρόπο θα ανεβάσει το επίπεδο και την ποιότητα του προγράμματος. (Κόκκος Α., 2008, σελ.84, 88)

Ωστόσο αν αφαιρέσουμε τα Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα που στην πλειοψηφία τους είναι άρτια εξοπλισμένα, με εργαστηριακές εφαρμογές, που μπορούν να λειτουργήσουν ως μέσω επίδειξης, έχοντας φύλλα έργου για την εκτέλεση εργαστηριακών ασκήσεων, με συστήματα παρουσιάσεων, με Η/Υ, με υλικό προβολής, Αντίθετα τα περισσότερα Σχολικά Συγκροτήματα, επειδή δεν δίνουν βάρος στην υλικοτεχνική υποδομή, δεν διαθέτουν και δεν δημιουργούν το κατάλληλο περιβάλλον για την μαθησιακή διαδικασία εκπαίδευσης των μαθητών τους, πόσο μάλλον για την εκπαίδευση ενηλίκων. Αυτό που έπρεπε να προσεχθεί είναι να έχουμε ευρύχωρες και αεριζόμενες αίθουσες Διδασκαλίας, καθαρούς Τοίχους, και θρανία, η διάταξη θρανίων να επιτρέπει την εργασία σε ομάδες την καλή κατάσταση στις καρέκλες και γενικά ο πάγιος εξοπλισμός της αίθουσας και γενικότερα του Σχολείου, να προσφέρεται και να συμβάλει για μάθηση.

Επίσης ένα άλλο θέμα είναι η ανομοιομορφία του εκπαιδευόμενου υλικού, όσοι διορίστηκα φέτος, διάφορες ειδικότητες, Φυσικοί, Ηλεκτρονικοί, Ηλεκτρολόγοι, Μηχανολόγοι, Ιατρών, Κομμωτικής, Φιλολόγοι, ... καλούνται να παρακολουθήσουν μια υποδειγματική διδασκαλία τελείως διαφορετική από την ειδικότητα τους. Ο εκπαιδευτής δυσκολεύεται – αδυνατεί πολλές φορές να συντονίσει αυτή την ομάδα όσο και σε μικρότερες υποομάδες αν την διαιρέσει. Απλά είναι μία διαδικασία που απλά πρέπει να υποστούν – να περάσουν οι Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί.

1.4 Υποκειμενικά Εμπόδια

Οι Νεοδιόριστοι Εκπαιδευτικοί κατά κανόνα, είναι ηλικιακά πάνω από 23 (είκοσι τριών) ετών για τις γυναίκες, και πάνω από 25 (είκοσι πέντε) για τους άνδρες. Τα άτομα αυτά, φαινομενικά είναι ενήλικα, ώριμα ή αρχίζουν τουλάχιστον να εντάσσονται στην ενηλικιότητα, (Κόκκος Α., 2008, σελ.29), γι' αυτό και πρέπει να αντιμετωπίζονται ως Ενήλικοι Εκπαιδευόμενοι, και να σεβόμαστε σε κάθε περίπτωση τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά τους, υπεύθυνα, κοινωνικά έμπειρα και ισορροπημένα. (Κόκκος Α., 2008, σελ.31), (Rogers A., 1999, σελ.61). Επίσης λαμβάνοντας υπόψη μας την παράγραφο 1.1 της εργασίας μας, τα χαρακτηριστικά των ενήλικων εκπαιδευόμενων, θα πρέπει να είναι πάντα στο προσκήνιο, για να αντιλαμβανόμαστε την όλη κατάσταση και να τα γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί – συντονιστές, ώστε να εκμεταλλευτούν το ενεργό υλικό τους (Εκπαιδευόμενοι - Νεοδιόριστοι), στην μαθησιακή διαδικασία και την απόδοση των νέων θεματικών ενοτήτων που καλούνται να προσδιορίσουν.

Πρέπει να τονίσουμε ότι ο εκπαιδευτικός που αναλαμβάνει αυτή την διαδικασία, καλείται να παρουσιάσει μια Υποδειγματική Διδασκαλία, που θα απευθύνεται σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τον παραδοσιακό τρόπο, ενώ θα πρέπει να

το αποδώσει στους νεοδιόριστους με Ομαδο-Συνεργατική Διαδικασία, δηλαδή αντιμετωπίζοντας τους ως ενήλικους εκπαιδευόμενους και χρησιμοποιώντας τους αντίστοιχους μεθόδους διδασκαλίας.

Η εκπαίδευση στην οποία υπόκεινται οι νεοδιόριστοι Εκπαιδευτικοί ορίζεται ως σχεδιασμένη και συγκροτημένη μάθηση που έχει σαφή στόχο και συγκεκριμένα αποτελέσματα. (Κόκκος Α., 2008, σελ.30). Τα μαθήματα γίνονται εκτός ωραρίου λειτουργίας των σχολικών μονάδων, για να μην παρεμποδίζεται το έργο τους, και συγκεκριμένα τις περισσότερες φορές τα Σαββατοκύριακα (4 Συνεχόμενα). Γεγονός που δημιουργεί πλήθος αντιδράσεων μιας και η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική να την «περάσει» κάθε νεοδιόριστος και επιπλέον πέρα του ωραρίου του αγνοώντας τις κοινωνικές τους υποχρεώσεις και χωρίς ωριαία αποζημίωση, αφού τα προγράμματα αυτά είναι μη χρηματοδοτούμενα και χωρίς κίνητρα. (Πληρώνονται μόνο τα οδοιπορικά). (παράγραφο 1.2.1 της εργασίας μας)

Επίσης πρέπει να τονιστεί ότι ένας νεοδιόριστος ενώ μπορεί να έχει αρκετά χρόνια προ-υπηρεσίας (5–10 χρόνια) ως Ωρομίσθιος ή Αναπληρωτής πριν διοριστεί, στην ίδια βαθμίδα εκπαίδευσης, επιτελούσε το έργο του κανονικά και χωρίς κανένα προβλήματα Κανένας δεν ενδιαφέρθηκε τότε να τον εκπαιδεύσει, να τον ενημερώσει και να επενδύσει πάνω του, όταν η ίδια η πολιτεία εμπιστεύεται τα παιδιά της στα χέρια του. Επανερχόμαστε τώρα στην παράγραφο 1.2.1 της εργασίας μας, Εσωτερικά εμπόδια στην μάθηση, όπου ενώ επί 5 χρόνια, ας πούμε, ο τωρινός νεοδιόριστος έκανε με τον δικό του τρόπο το μάθημα του, αποκτώντας εμπειρίες, στάσεις και γνώσεις, καλείται να περάσει μια υποχρεωτική μαθησιακή διαδικασία, για να του καθορίσουν σωστούς και πρότυπους τρόπους διδασκαλίας, όταν αυτός έχει πάρει πλέον το βάπτισμα του πυρός.

Για να μπούμε σε διαδικασία Από-μάθησης (Rogers Α., 1999, σελ.279-280), δεν επιτρέπεται από το χρόνο, όπου είναι περιορισμένος και δεν μπορεί να εφαρμοστεί για τον κάθε πρωτοδιόριστο χωριστά ή έστω σε ομαδικό επίπεδο, αφού δεν έχει προβλεφθεί από την συντονιστική ομάδα.

Τόσο η οργάνωση όσο και η προδιαγραφές κάτω από τις οποίες εκτελούνται αυτά τα σεμινάρια δεν προδίδουν το αντίστοιχο κύρος του θεσμού γιατί δεν υπάρχει θεσμοθετημένο σύστημα αξιολόγηση των προγραμμάτων. Αυτό το αντιλαμβάνονται οι νεοδιόριστοι, και ένας λόγος παραπάνω για τον κόπο να διανύσουν 100Km, για να μπορέσουν να παρευρίσκονται στο συγκεκριμένο χώρο και χρόνο, όπου σε τελική ανάλυση να παρακολουθήσουν μια πρόχειρα οργανωμένη διαδικασία μάθησης, από μία έναν εκπαιδευτή «Αυθεντία» (Rogers Α., 1999, σελ.232).

Από τα παραπάνω αντιλαμβανόμαστε γιατί οι Νεοδιόριστοι πολλές φορές αναπτύσσουν Μηχανισμούς Άμυνας (Rogers Α., 1999, σελ.287) και Παραίτησης. (Rogers Α., 1999, σελ.278), (Κόκκος Α., 2008, σελ.86).

2 Ερώτημα - Απάντηση

2.1 Πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων

Τα χαρακτηριστικά του Προγράμματος καθώς και τα χαρακτηριστικά της ομάδας των εκπαιδευόμενων αναλύονται παρακάτω:

Τίτλος Προγράμματος : Σύγχρονες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις

Θεματικό Πεδίο στο οποίο εντάσσεται : Ηλεκτρολογία

Φορέας Χρηματοδότησης : ΚΕΚ ΓΕΣΕΒΕΕ (Παράρτημα Ηρακλείου Κρήτης)

Διάρκεια σε ώρες : 100 Διδακτικές ώρες (20 ημέρες από τις 17:00 έως 22:00)

Ομάδα Στόχος : Το πρόγραμμα απευθύνεται σε 15 αυτοαπασχολούμενους Επαγγελματίες (Αδειούχοι Ηλεκτρολόγοι Εγκαταστάτες). Διατηρούν πιθανών καταστήματα Ηλεκτρολογικού υλικού και εκτελούν Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις σε Σπίτια, Πολυκατοικίες, Καταστήματα, Γραφεία, Βιομηχανικούς χώρους, ... και κάποιος μπορεί να είναι και Εργολήπτης Δημοσίων Έργων. Στόχος τους είναι να πληροφορηθούν για νέες τεχνικές, υλικά, των Σύγχρονων Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων. Η εκπαίδευση ή ενημέρωση όπως την αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευόμενοι, είναι επιβεβλημένη στις μέρες μας με την γοργά τεχνολογική εξέλιξη και την αποδέχονται με ευχαρίστηση και μόνο που θα βρεθεί κάποια ομάδα τεχνικών – εκπαιδευτών να τους πληροφορήσει.

Η Συνολική Εργασιακή τους Εμπειρία : Κυμαίνεται από 5 έως 25 χρόνια στο χώρο των Κλασικών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων. Σε αυτά τα τμήματα δεν θα μας παραξενέψει που μπορεί Πατέρας και Γιος να κάθονται στο ίδιο θρανίο και να παρακολουθούν με την ίδια επιμέλεια.

Μορφωτικό Επίπεδο : Έχουμε όλη την γκάμα εκπαιδευόμενων, από Αποφοίτους Ηλεκτρολόγους Εγκαταστάτες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Τεχνικές Σχολές), μέχρι και Ηλεκτρολόγους Μηχανικούς της τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΑΤΕΙ ή ΑΕΙ - Πολυτεχνείου). Βασική προϋπόθεση είναι να έχουν εργαστεί ενεργά, τουλάχιστον για 5 χρόνια σε εργοτάξιο Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων, ώστε να έχουν χειροπιαστή εμπειρία στην πράξη. Όπως λέμε να «Να πιάνουν τα χέρια τους».

Μέσος όρος ηλικίας : 40 Έτη (Ηλικίες από 25 - 55)

(Βοήθεια από Courau S., 2000, Κεφ.4.)

2.2 Βασικές Προϋποθέσεις και Τρόποι Αποτελεσματικής Μάθησης - Εκπαίδευσης

Για να έχουμε αποτελεσματική Μάθηση και Εκπαίδευση θα πρέπει να τηρηθούν κάποιες Βασικές Προϋποθέσεις και τρόπους, όπου θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στο παραπάνω Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και είναι:

(Κόκκος Α., 2008, σελ.88-91), (Κόκκος Α., 2005, σελ.93-98)

1. Η εκπαίδευση να έχει Εθελοντικό Χαρακτήρα
Δεν θα φέρουμε τον Ηλεκτρολόγο Εγκατάσταση με το «ζόρι» για να παρακολουθήσει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα. Μόνο του ο κάθε ενήλικα πρέπει να αντιληφθεί την ανάγκη και τις απαιτήσεις της κοινωνίας, ώστε να αναζητήσει τη μάθηση της νέας τεχνολογίας, διαφορετικά θα μείνει στο περιθώριο.
2. Να αποσαφηνίζονται από την αρχή οι Εκπαιδευτικοί στόχοι τόσο του προγράμματος όσο και για κάθε θεματικής ενότητας – Μαθήματος, για την απόκτηση νέων προσόντων, την αλλαγή στάσεων, για απόκτηση νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων, και νέων δρόμων για περαιτέρω μάθηση. (Rogers A., 1999, σελ.20). Ανώτερος στόχος μας θα είναι να εξετάσουμε τα Συστήματα Σύγχρονων Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων, αλλά σε αυτή την ενότητα θα μάθουμε να Μετατρέπομε Κλασικά Κυκλώματα σε Λογικά Κυκλώματα.
3. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα να είναι άψογα οργανωμένο σε όλα τα επίπεδα.
Το πρόγραμμα περιλαμβάνει Θεωρητικό και πρακτικό μέρος. Τα θεωρητικά μαθήματα θα γίνουν στις αίθουσες του ΚΕΚ, όπου είναι πιστοποιημένες από το ΕΚΕΠΙΣ, άρτια εξοπλισμένες με όλα τα απαραίτητα εποπτικά μέσα διδασκαλίας και τις αντίστοιχες δομές. Ενώ τα Πρακτικά μαθήματα θα γίνονται στις εγκαταστάσεις του Σχολικού Εργαστηριακού Κέντρου όπου υπάρχουν όλες οι απαραίτητες ασκήσεις σε ανάπτυξη, 15 θέσεων εργασίας. Επίσης για να γίνεται καλύτερη κατανόηση και αφομοίωση των θεματικών εννοιών, τα 4/5 των μαθημάτων θα γίνονται μέσα στο εργαστήριο για να δώσουμε μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική άσκηση και στην αντιμετώπιση της πραγματικότητας.
4. Το περιεχόμενο να έχει άμεση σχέση με τις ανάγκες και τις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων.
Η θεματική ενότητα που θα δουλέψουμε είναι ένα από τα βασικά θέματα που αντιμετωπίζει κάθε Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάτης στη Σύγχρονη Τεχνολογία.
5. Να λαμβάνονται υπόψη οι προτιμώμενοι τρόποι μάθησης.
Κάνουμε χρήση της Συστημικής Θεωρίας (Δεκλήρης Μ., 1986). Αρχικά ο κάθε Εκπαιδευόμενος, ερχόμενος σε επαφή με ένα σύστημα, θα δουλέψει τη μονάδα της άσκησης με βάση αυτά που αντιλαμβάνεται. Αφού αφήσουμε τους εκπαιδευόμενους να πειραματιστούν, την στιγμή όπου θα δυσκολευτούν τότε ο εκπαιδευτής θα επέμβει και θα τους αλλάξει το Πλαίσιο. Τέλος αφού ακολουθήσουν πλέον πιστά τις οδηγίες του εκπαιδευτή, θα δουν και οι εκπαιδευόμενοι τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε κανονική λειτουργία. Έτσι θα κατανοήσουν την πραγματικότητα και τη διεργασία επανεξέτασης των αντιλήψεων και των αξιών τους, με βάση τη Μετασχηματίζουσα Μάθηση. (Mezirow J., 2007, Κεφ.1)

6. Να ενθαρρύνεται σταδιακά η ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, τόσο στην εναρκτήρια συνάντηση εκφράζοντας τις προσδοκίες, στόχους, ανησυχίες, απόψεις, μεθοδολογίες όσο στο να συμβάλουν στην διαμόρφωση του διδακτικού υλικού.
Αρχικά στην εναρκτήρια συνάντηση ο εκπαιδευτής θα πρέπει να κάνει μία συζήτηση, το λόγο που βρέθηκαν όλοι εκεί, τι αναμένουν από το πρόγραμμα, να φανεί το γνωστικό επίπεδο που έχουν οι εκπαιδευόμενοι, ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα, να προτείνουν κάτι, ...
7. Να Διερευνώνται τα εμπόδια στη μάθησή που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι και να βρίσκουμε τρόπους αντιμετώπισης τους.
Τα εμπόδια στη μάθηση των ενηλίκων, κατατάσσονται σε 3 κατηγορίες όπου αναφέρθηκαν στην παράγραφο 1.2 και 1.3 της παρούσας εργασίας, με βάση τις απόψεις του Κόκκος Α.(2008, σελ.83-84).Θα αναπτυχθεί στην παράγραφο 2.3.
8. Να διαμορφώνεται μαθησιακό κλίμα ώστε να επιτευχθεί η επικοινωνία, πνεύμα συνεργασία και σεβασμός.
Αυτό πρέπει να επιτευχθεί αμέσως και να διαμορφώνεται από την πρώτη – Εναρκτήρια κιόλας συνάντηση.

2.3 Βασικά Στοιχεία - Εμπόδια που συναντούν οι Εκπαιδευόμενοι στη Διαδικασία της Μάθησης

Τα εμπόδια στη μάθηση των ενηλίκων, κατατάσσονται σε 3 κατηγορίες όπου αναφέρθηκαν στην παράγραφο 1.2 της παρούσας εργασίας, με βάση τις απόψεις του Κόκκος Α.(2008, σελ.83-84). Στο συγκεκριμένο κομμάτι της εργασίας μας, τα προβλήματα εστιάζονται στην Οργάνωση των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, κατ' επέκταση του Εκπαιδευτικού Οργανισμού και των Δυνατοτήτων των Εκπαιδευτικών να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Στην πρώτη κατηγορία έχουν ενταχθεί, οι φραγμοί που προκύπτουν από τυχόν Κακή Οργάνωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και της μαθησιακής διαδικασίας, όπου άμεση υπεύθυνα είναι τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) που υλοποιούν πακέτα χωρίς την έγκριση – Πιστοποίηση που προβλέπεται από το Προεδρικό Διάταγμα 67/1997. (Βεργίδης Δ., 2008, σελ.55-59)

Όσον αφορά την Οργάνωση και Λειτουργία, τα ΚΕΚ πρέπει να διαθέτουν τα ακόλουθα ποιοτικά στοιχεία - Προδιαγραφές, που αξιολογούνται από το ΕΚΕΠΙΣ (Π.Δ.67/1997) κατά τη διαδικασία πιστοποίησης, τα οποία πρέπει να τηρούνται, «κατά γράμμα» σε κάθε Πρόγραμμα Κατάρτισης και σε κάθε Μαθησιακή Διαδικασία:

- Εκπαιδευτική εμπειρία στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση.
- Σύστημα διάγνωσης εκπαιδευτικών αναγκών και σχεδιασμού προγραμμάτων κατάρτισης.
- Σύστημα επιλογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών.
- Σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων που υλοποιούν και του εκπαιδευτικού τους έργου στο σύνολό του.
- Σύστημα παρακολούθησης των αποφοίτων των προγραμμάτων κατά την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Ως προς το Επιστημονικό και Διοικητικό Προσωπικό, οι απαιτήσεις του συστήματος πιστοποίησης προβλέπουν κατ' ελάχιστον τη στελέχωση των ΚΕΚ με:

- έναν Διευθυντή του ΚΕΚ,
- έναν Διευθυντή Κατάρτισης,
- έναν υπεύθυνο για κάθε θεματικό πεδίο εξειδίκευσης,
- έναν υπεύθυνο για την προώθηση των εκπαιδευομένων στην απασχόληση,
- τρία άτομα διοικητικής υποστήριξης

Επίσης, στο σύστημα πιστοποίησης προβλέπεται ρητά ότι τα ΚΕΚ θα πρέπει να συνεργάζονται, από 1/1/2008, μόνο με εκπαιδευτές που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Εκπαιδευτών, το οποίο έχει συγκροτήσει το ΕΚΕΠΙΣ.

Το παραπάνω πρόγραμμα κατατάσσεται στην Μη-τυπική εκπαίδευση (Rogers A., 1999, σελ.21), ολιγομελή τμήμα (15-20 άτομα) και ανήκει στο θεματικό πεδίο «Επαγγέλματα Τεχνικά και Μεταφορών». Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται κάθε οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, ως μέρος μιας ευρύτερης δραστηριότητας, που στοχεύει σε συγκεκριμένο κοινό, Ηλεκτρολόγους Εγκαταστάτες και έχει συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους, Σύγχρονες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις. Αυτό σημαίνει ότι οι εκπαιδευόμενοι επιζητούν και προτείνουν, μόνοι τους την οργάνωση τέτοιων προγραμμάτων και το βλέπουν ανταγωνιστικά με τους Ευρωπαίους εταίρους, επιβάλλοντας και παρακινώντας τους Εκπαιδευτικούς Οργανισμούς για την διοργάνωση Επιμορφωτικών Κύκλων.

Οι εξελίξεις που συμβαίνουν στους τομείς της κοινωνίας, τεχνολογίας, οικονομίας, πολιτισμού καθιστούν αναγκαία την απόκτηση ποικίλων γνώσεων και δεξιοτήτων και ο επαγγελματίας, ως ενήλικας, προσπαθεί να προσαρμοστεί στις συντελούμενες αλλαγές. Οι συνεχείς αλλαγές ιδιαίτερα στον τομέα της τεχνολογίας οδηγούν σε νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας τους. Για παράδειγμα η διείσδυση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Η/Υ) στο χώρο εργασίας έχει δημιουργήσει νέα δεδομένα στην επικοινωνία, στο εμπόριο, στην εκπαίδευση κ.α.

Αλλά πόσοι από αυτούς που παρακολουθούν το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχουν βασικές γνώσεις και είναι χρήστες Η/Υ; (Κατά πλειονότητα στον κλάδο της Ηλεκτρολογίας δεν υπάρχει γυναικείος πληθυσμός), (Rogers A., 1999, σελ.93). Πόσοι όμως από αυτούς δεν βλέπουν το Η/Υ σαν ένα ειδικό μηχάνημα που χρειάζεται ιδιαίτερες απαιτήσεις για να τον χειριστούν; Άρα η απουσία οργανωμένης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των Ηλεκτρολόγων θα μπορούσε να οδηγήσει σε υποβάθμιση του κλάδου και της τεχνολογικής ευημερίας της κάθε περιοχής.

Τέλος τα εμπόδια στη μάθηση που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι καθώς και οι τρόποι για την υπέρβασή τους πρέπει να αντιμετωπίζονται από τον εκπαιδευτικό με πολύ σεβασμό. (Κόκκος Α., 2008, σελ.90)

2.4 Τρόποι αντιμετώπισης Εμποδίων που συναντούν οι Εκπαιδευόμενοι από την πλευρά του Εκπαιδευτικού Οργανισμού

Ο σύνθετος όρος εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει την έντονη σύνδεση των οργανωμένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για ενηλίκους, (Κόκκος Α., 2008, σελ.30), για την απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων, που σχετίζονται άμεσα με την επαγγελματική τους εξέλιξη και συνακόλουθα με τις ανάγκες της οικονομίας.

Σύμφωνα με τον ορισμό του CEDEFOP (1996, σελ.51) ο όρος επαγγελματική κατάρτιση αναφέρεται στο «μέρος της επαγγελματικής εκπαίδευσης που παρέχει τις ειδικές επαγγελματικές γνώσεις και ικανότητες, με τις οποίες ολοκληρώνεται η επαγγελματική επάρκεια του εκπαιδευομένου...». Καλύτερη εκπαίδευση γίνεται σε Εξειδικευμένους και κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους (Σχολικά Εργαστηριακά κέντρα) τα οποία να πληρούν αντίστοιχες τεχνικές και εκπαιδευτικές προδιαγραφές. Επίσης είναι προφανές ότι η χρήση του όρου «εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων» υποδηλώνεται η αναφορά σε ενήλικους εκπαιδευομένους, αλλά και η σύνδεση των σχετικών δραστηριοτήτων με την απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων που αναφέρονται άμεσα στην επαγγελματική σφαίρα.

Ο προσδιορισμός συνεχιζόμενη (εκπαίδευση, κατάρτιση) αναφέρεται σε οποιασδήποτε μορφής εκπαίδευση ή κατάρτιση πέραν της βασικής (δηλαδή εκείνης που είναι απαραίτητη για την άσκηση κάποιου επαγγέλματος). Για παράδειγμα το CEDEFOP (1996, σελ.63) ορίζει τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση ως «συνεχιζόμενη εκπαίδευση που αποβλέπει στη συντήρηση, ανανέωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων».

Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η εκπαίδευση ενηλίκων αποτελεί ένα ταχύτατα αναπτυσσόμενο πεδίο, που περιλαμβάνει όλες τις συστηματικές οργανωμένες δραστηριότητες, (Rogers A., 1999, σελ.21) μέσα από τις οποίες άνθρωποι που θεωρούνται ενήλικοι από την κοινωνία τους, αποκτούν νέες γνώσεις, ικανότητες και στάσεις. Ως υποσυστήματα αυτού του πεδίου μπορούμε να διακρίνουμε, (Κόκκος Α., 2002, σελ.29), την αρχική και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, την επιμόρφωση, τη μαθητεία, την εκπαίδευση σε χώρους εργασίας, την πολυδιάστατη εκπαίδευση ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Στον άξονα των πανεπιστημιακών προβλημάτων θα ήταν σκόπιμο να αναφέρομαι την έλλειψη ή τουλάχιστον τον ελλιπή εξοπλισμός των εργαστηρίων, τη χαμηλή χρηματοδότηση των ιδρυμάτων και την μη συνετή διαχείριση κονδυλίων. Παράδειγμα, αναφέρομε Σχολικό Εργαστηριακό Κέντρο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, να διαθέτει 40 μονάδες PLC (Προγραμματιζόμενους Λογικού Ελεγκτές), ενώ το αντίστοιχο ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ίδιας περιοχής, να διαθέτει 4 μονάδες, μοντέλα του 70. Οι εκπαιδευόμενοι, από τα σεμινάρια που διοργανώνονται κατά καιρούς, αξιολογούν, επιλέγουν και διαμορφώνουν απόψεις και στάσεις, ανάλογες με αυτά που τους παρέχουν, κάθε φορά, η κάθε εκπαιδευτική μονάδα. Σε κάθε εκπαιδευτικό πακέτο απαιτείται να αφιερώσουν χρόνο και κόπο για να μπορέσουν να αποκομίσουν όσο τον δυνατόν περισσότερο υλικό, για μετέπειτα επένδυση στην επαγγελματική τους πορεία, μέσα σε μια γοργά αναπτυσσόμενη τεχνολογικά κοινωνία.

Για ένα Ηλεκτρολόγο εγκαταστάτη οι απαιτήσεις των πελατών του, δεν είναι πλέον μόνο «να ανάβουν μία λάμπα μέσα σε ένα δωμάτιο», αλλά να την ελέγχουν κεντρικά από ένα Η/Υ, σε τοπικό επίπεδο και οι πιο προχωρημένοι μέσω διαδικτύου. Άρα ο Επαγγελματίας Ηλεκτρολόγος αναζητά την επιμόρφωση πάνω στην νέα τεχνολογία και μάλιστα σε άρτια εξοπλισμένα εργαστήρια, όπου θα του παρέχει όλα τα εφόδια και αφού εκπαιδευτεί κατάλληλα και σε όλα τα συστήματα και όσο τον δυνατόν σε περισσότερες εφαρμογές, να μπορεί να εγκαταστήσει την νέα τεχνολογία όπου του ζητηθεί και υπό οποιεσδήποτε συνθήκες και επεκτάσεις του ζητηθούν. Άρα ο κάθε εκπαιδευτικός οργανισμός πρέπει να αποδώσει με πληρότητα, υπευθυνότητα και σύνεση τα απαραίτητα εφόδια στους εκπαιδευόμενους του.

Επίσης το χαρακτηριστικό παράδειγμα του περιστατικό 1 (Κόκκος Α., 2008, σελ.96), όπου ενώ δεν μπορούμε να ανιχνεύσουμε εμπόδιο που οφείλονται στην κακή Οργάνωση του προγράμματος. Ωστόσο παρατηρούμε κάποια εμπόδια που οφείλονται σε περιβαλλοντικούς παράγοντες. Αφορά τη συζήτηση για το πρόβλημα του Air-Condition στην προσπάθεια κάποιων εκπαιδευόμενων να παρακολουθήσουν τη συζήτηση. Οι φραγμοί όμως που οφείλονται σε αιτίες του περιβάλλοντος ή της κατάστασης στην οποία βρίσκονται οι εκπαιδευόμενοι σπάνια λειτουργούν μόνοι τους ως εμπόδια. Συνήθως ενισχύουν τους Εσωτερικούς φραγμούς των εκπαιδευόμενων. (Rogers Α., 1999, σελ.274-276),

2.5 Φροντίδες του εκπαιδευτή Ενηλίκων στη μαθησιακή διαδικασία

Βασικοί στόχοι του Εκπαιδευτή στην μαθησιακή διαδικασία είναι:

1. Να βελτιώνει τις υφιστάμενες μαθησιακές τεχνικές των εκπαιδευόμενων.
2. Να αρχίζει με συγκεκριμένο θέμα και να περνά σε γενικότερο
3. Να βοηθά τον εκπαιδευόμενο να κάνει την μάθηση όσο τον δυνατόν πιο μόνιμη.
4. Να προτρέπει για περαιτέρω σκόπιμη μάθηση

Ειδικότερα σε μια μαθησιακή διαδικασία ο εκπαιδευτή θα πρέπει:

(Με Σύντομες Καθοριστικές Εκφράσεις που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε)

1. Να στηριχθεί σε μαθησιακές δραστηριότητες μικρής διάρκειας, (Σήμερα θα ασχοληθούμε με την Ανάπτυξη Λογικού κυκλώματος 2 διακοπών, ...)
2. Το υλικό των Προγραμμάτων να είναι σχετικό με τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων, (Σύγχρονες Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις).
3. Να αρχίζει με την περιοχή που παρουσιάζει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τον εκπαιδευόμενο, να κεντρίζουμε το ενδιαφέρον του, (Η σημαντικότερη και πιο απλή λογική πύλη, που χρησιμοποιείται περισσότερο και είναι ...).
4. Να κινεί την ενεργητικότητα και την επίδειξη των γεγονότων, (θα δουλέψουμε ο καθ' ένας πάνω στο Breadboard την Λογική Πύλη ...αυτή)
5. Να επινοήσει δραστηριότητες που θα επιτρέψει στους εκπαιδευόμενους να χρησιμοποιήσουν τους μαθησιακούς τρόπους που γνωρίζουν, (Στο Breadboard που έχετε στα χέρια σας, να συνδέσετε ...)
6. Να αφήνει τους εκπαιδευόμενους να εμπλέκονται στον σχεδιασμό και την εφαρμογή, (Παίρνετε τα καλώδια και τα υλικά που χρειάζεστε από ... εκεί)
7. Να ενθαρρύνει την διασύνδεση του νέου υλικού με τις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων, (Το σύστημα εντάσσεται στον κανονισμό Εσωτερικών Εγκαταστάσεων άρα από ότι ήδη γνωρίζετε ...)
8. Να ενθαρρύνει με μαθησιακές μεθόδους που βασίζονται στη συμμετοχή και στην ανακάλυψη, (Μετρήστε την τάση εξόδου του συστήματος ...).
9. Να στηρίζεται στην κατανόηση, (Συνειδητοποιήστε την συνδεσμολογία και προχωράμε ...).
10. Να βασίζεται σε νοητικά σύμβολα, (Η Σειρά των κωδικοποιημένων χρωμάτων ακολουθεί το ηλιοβασίλημα ...)
11. Να χρησιμοποιεί την μέθοδο της επίδειξης, (Παρακολουθήστε πως θα ανοίξω το κουτί ...).

12. Να αρχίζει με συγκεκριμένα θέματα και να προχωρεί σε γενικότερα ζητήματα, (Θα κάνουμε το κύκλωμα εκκίνησης με ένα κινητήρα και μετά διακοπτόμενη λειτουργία ...)
 13. Να ενθαρρύνει την περαιτέρω μάθηση, (Μπορείτε τώρα μόνοι σας να εκτελέσετε παρακάτω ...)
 14. Να ενθαρρύνει τη Δημιουργική μάθηση προκειμένου να ενισχυθεί ο κριτικός στοχασμός, (Rogers A., 1999, σελ.151)
(Βελτιώθηκε το σύστημα τώρα με την χρήση ...)
- (Rogers A., 1999, σελ.158–161, 135-137). Επίσης παρόμοια και ακόμα μεγαλύτερη θεώρηση δίνουν Mocker και Noble (1981, σελ.45–61), και αναφέρονται στο βιβλίο (Κόκκος Α., 2005, σελ.121-123)

2.6 Οι πτυχές του ρόλου του Εκπαιδευτή Ενηλίκων στη μαθησιακή διαδικασία

Δεδομένου ότι η δια βίου εκπαίδευση έχει ως βασικούς αποδέκτες ενηλίκους, ανεξαρτήτως κοινωνικού και εκπαιδευτικού επιπέδου, (Rogers A., 1999, σελ.85) κάθε εκπαιδευτής οφείλει να στοχεύει στην προώθηση της προσωπικής ανάπτυξης, στη διεύρυνση του πεδίου επιλογών, στην ενίσχυση της αυτονομίας, στην καλλιέργεια της αυτοπεποίθησης, στην ανάπτυξη της αίσθησης προοπτικής των εκπαιδευομένων. (Rogers A., 1999, σελ.60-63). Συνεπώς ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων διαχωρίζεται από εκείνον της παραδοσιακής τυπικής εκπαίδευσης. Δεν είναι δάσκαλος με την παραδοσιακή έννοια και δεν πρέπει να ετοιμάζει μόνος του το σώμα της διδασκαλίας αποκλείοντας τους εκπαιδευόμενους από την οργάνωση της μάθησης. Αντίθετα καλείται να είναι:

(Κόκκος Α.,1999, σελ.64-65), (Rogers A., 1999, Κεφ.8)

1. Καθοδηγητικός

Αφήνει τους συμμετέχοντες να μιλούν , να σκέφτονται να δρουν και συντονίζει τις ενέργειες και τα βήματα της ομάδας ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι που τέθηκαν.

2. Εμπνευστικός

Ο Εκπαιδευτικός οφείλει να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να απελευθερωθούν από τους φραγμούς που υπάρχουν στη συμμετοχή τους στη μάθηση

3. Φίλος

Ο εκπαιδευτής οφείλει να εστιάσει στους φραγμούς της προσωπικότητας του εκπαιδευόμενου. Αν και όλοι οι φραγμοί προέρχονται από την ίδια ψυχολογική και συναισθηματική υστέρηση, θα μπορούσαμε να κάνουμε διαχωρισμό ανάμεσα σε εκείνους που σχετίζονται με την προσωπικότητα και σε εκείνους που σχετίζονται με τις προϋπάρχουσες γνώσεις.

4. Συνεργάτης

Ο εκπαιδευτής οφείλει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες ώστε να αυξηθεί το επίπεδο αυτό-εκπλήρωσης, της προοπτικής και της αυτονομίας τους. Η εκπαιδευτική διεργασία για να είναι αποτελεσματική πρέπει να συμβαδίζει με τη διεργασία της ωρίμανσης.

5. Καταλύτης

Ο εκπαιδευτή συνίσταται στο να αλλάζει τη ροή των πραγμάτων, να προτείνει λύσεις και να παίρνει πρωτοβουλίες που θα εκτονώσει την εντάσεις.

6. Μεσολαβητής

Ο εκπαιδευτής πρέπει να καταφέρει να εξισορροπήσει της ανάγκες της μιας με την άλλη υποομάδα, ενώ ταυτόχρονα να παραμείνει πιστός στο πρόγραμμα.

Να καταφέρει να κάνει μια ομάδα δυσκίνητη και δυσλειτουργική, ζωντανή εύρυθμη και αποδοτική.

2.7 Τρόποι αντιμετώπισης Εμποδίων που συναντούν οι Εκπαιδευόμενοι από την πλευρά του Εκπαιδευτή

Πρώτα θα πρέπει να προσέξουμε τον ρόλο του Εκπαιδευτή ώστε να μην είναι ούτε Αυταρχικός ούτε και πολύ Επιτρεπτικός Συντονιστή «φιλελεύθερος». Ο Δημοκρατικός Συντονιστής παράγει έργο σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, τα μέλη του έχουν ισχυρότερα κίνητρα, η παραγωγικότητα αυξάνεται με το χρόνο και την μάθηση, βιώνουν περισσότερη ομαδικότητα και φιλικότητα μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας και τέλος εκφράζουν μεγαλύτερη ικανοποίηση από την μαθησιακή διεργασία που επιτεύχθηκε. (Jaques D., 2004, σελ.65)

Οι εκπαιδευόμενοι κυρίως στις περιπτώσεις που είναι άγνωστοι μεταξύ τους, για να «Σπάσει ο Πάγος», πρέπει να δημιουργηθεί κατάλληλο Μαθησιακό κλίμα. (Κόκκος Α.,1999, σελ.64), απαραίτητο στοιχείο για να δημιουργεί πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας. Οι εκπαιδευόμενοι διστάζουν, φοβούνται να εκφράσουν και να δηλώσουν τις αδυναμίες τους, δρώντας ανταγωνιστικά απέναντι σε κάθε νέα μέθοδο και σε κάθε νέα προοπτική και πρόκληση. Ο εκπαιδευτής από την αρχή πρέπει να δείξει τους ρόλους του, (παράγραφος 2,6), για να μπορέσει να έχει μια εποικοδομητική μαθησιακή διαδικασία.

Καινούργιοι ρόλοι για το Δάσκαλο – Εκπαιδευτή, καινούριοι προβληματισμοί για τον εκπαιδευόμενο. Όπως είδαμε στην παράγραφο 2.6 της εργασίας μας ο ρόλος του εκπαιδευτή μέσα στην μαθησιακή διαδικασία έχουν πάρει μια στροφή. Από Δασκαλο-κεντρικό Σύστημα σε Ομαδο-συνεργατικό. Συχνά οι εκπαιδευόμενοι φέρνουν αντίρρηση στο διδάσκοντα που εγκαταλείπει τον παραδοσιακό ρόλο του εκπαιδευτή.(Rogers A., 1999, σελ.231). Το πνεύμα της σύγχρονης διδασκαλίας που υιοθετείται, απαιτείται από το δάσκαλο ένας νέος ρόλος μέσα στην τάξη. Από αναμεταδότης της γνώσης, θα πρέπει να γίνει φορέας προβληματισμού και συντονιστής στη διαδικασία της κατασκευής της γνώσης από τον ίδιο τον εκπαιδευόμενο. Ο «Δάσκαλος» επιδιώκει να καταλάβει τον τρόπο με τον οποίο ο «Μαθητής» κατανοεί τις μαθηματικές έννοιες, να εκτιμά τις προϋπάρχουσες γνώσεις του, να δίνει σημασία στα λάθη των εκπαιδευόμενων και να προσπαθεί να ερμηνεύσει τις αιτίες τους. Έτσι βοηθά τους εκπαιδευόμενους να επανεξετάσουν τα θεμέλια των εσφαλμένων αντιλήψεων τους και να διαμορφώσουν μια περισσότερη βιώσιμη κατάσταση, με βάση τη Μετασχηματίζουσα Μάθηση του Mezirow.

Κάθε εκπαιδευτής είναι αναγκαίο να αναπτύξει, να κατανοήσει, όσο αφορά τους μαθησιακούς τρόπους κάθε εκπαιδευόμενου και να υιοθετεί μεγάλο φάσμα μαθησιακών – εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. (Rogers A., 1999, σελ.157). Πρέπει να κατανοήσει κατά την διάρκεια την μαθησιακής διαδικασίας, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε εκπαιδευόμενου και να χρησιμοποιήσει σε τελική ανάλυση μια μέση οδό ώστε να δραστηριοποιηθεί ανάλογα ώστε να προσαρμόσει κάθε εκπαιδευόμενο στα νέα δεδομένα με ομαλότητα και σαφήνεια τόση όση απαιτείται για να γίνει κατανοητό από όλους η νέα τεχνική και όλοι να συντελέσουν στην αρχική στοχοθεσία του μαθήματος θετικά.

Ο Εκπαιδευτικός δεν πρέπει να μένει προσκολλημένος στο διδακτικό εγχειρίδιο και στη σειρά παρουσίασης της ύλης, αλλά να κινείται ελεύθερα με βάση το επίπεδο των συμμετεχόντων. Συνεπώς, πολλές διδακτικές καταστάσεις και ασκήσεις ο εκπαιδευτής μπορεί να τις προσαρμόσει ή και να τις αντικαταστήσει με καινούργιες δραστηριότητες.

Σχετικά με τη διαχείριση της τάξης, ο Εκπαιδευτικός δεν θα πρέπει να είναι η αυθεντία που μονοπωλεί συνεχώς το λόγο, αλλά να διαδραματίζει περισσότερο το ρόλο του οργανωτή, του συντονιστή και αυτού που θέτει προβλήματα και ζητά εξηγήσεις. Μέσα στην τάξη θα πρέπει να πραγματοποιείται συζήτηση, να παρουσιάζονται διαφορετικές λύσεις, επεξηγήσεις έτσι ώστε οι μαθητές να εργάζονται ομαδικά ή και ατομικά για να κατανοήσουν τις μαθηματικές έννοιες έτσι ώστε να αναπτυχθεί κριτικός στοχασμός.

Ένα σύνολο αρχών που προσανατολίζουν τον τρόπο εκπαίδευσης και αντίληψης της μάθησης είναι οι είκοσι τεχνικές εκπαίδευσης (Noyé D., Piveteau J., 1999, σελ.47-51), που πρέπει κάθε εκπαιδευτής να αναλογιστεί, για να επιλέξει ποιες και με ποια σειρά θα τις εφαρμόσει.

Επίσης μερικοί από τους συμμετέχοντες, στην πραγματικότητα δεν θέλουν να αλλάξουν. Έρχονται στα μαθήματα και στις μαθησιακές ομάδες για πολλούς και διάφορους λόγους.(Rogers A., 1999, σελ.230). Δεν θέλουν να συμμετέχουν στην μαθησιακή διαδικασία. Ωστόσο ο εκπαιδευτικός καλό θα ήταν να κάνει χρήση του μοντέλου του Nel Flanders (Noyé D., Piveteau J., 1999, σελ.86-93), και τα αποτελέσματα θα είναι θεαματικά.

ΣΥΝΟΨΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εκπαίδευση δεν είναι απλώς μάθηση, αν και περιλαμβάνει την διαδικασία της μάθησης. Η μάθηση αποτελεί δραστηριότητα στην οποία συμμετέχουμε πάντοτε σε όλη μας τη ζωή.(Rogers A., 1999, σελ.64).

Όλα τα παραπάνω που αναπτύχθηκαν, δείχνουν ότι απαιτούν την ύπαρξη αξιοποίησης του εκπαιδευτικού δυναμικού που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εξελίξεις, ικανού να βοηθήσει τους ενήλικους στην αναβάθμιση της ενηλικιότητας τους, την μεγαλύτερη ωριμότητα τους, την αυτό-εξέλιξη τους, την αίσθηση πληρέστερης προοπτικής, την αύξηση της αυτονομίας τους και της υπευθυνότητας τους. (Rogers A., 1999, σελ.63). Ωστόσο βασικός παράγοντας είναι και ο Εκπαιδευτικός οργανισμός όπου με την συνέπεια του και την αντίστοιχη υλικο-τεχνική υποδομή πρέπει να συμβαδίζει με την τεχνολογική ανάπτυξη και τις αντίστοιχες εφαρμογές.

Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι ένας επιστημονικός κλάδος όπου έχει αναπτύξει εργαλεία και μεθόδους για αποτελεσματικότερη εκπαίδευση των ενηλίκων όπου με τη σωστή χρήση τους, θα κατορθώσει ο κάθε εκπαιδευτής να ενθαρρύνει και να ενεργοποιήσει σε κάθε περίπτωση τους εκπαιδευόμενους. Παράλληλα συνδυάζοντας τις προσφερόμενες γνώσεις με τις προϋπάρχουσες των εκπαιδευόμενων και με την πραγματικότητα που βιώνουν στην αγορά εργασίας στο επαγγελματικό τους χώρο και περιβάλλον, σίγουρα θα καταστούν ικανοί να εφαρμόσουν στην πράξη, όλα όσα επεξεργάστηκαν κατά την διάρκεια της επένδυσης του χρόνου που διέθεσαν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Rogers A.**, *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 1999.
2. **Κόκκος Α.**, *Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων Τόμος Α: Θεωρητικές Προσεγγίσεις*, εκδ. Ε.Α.Π., Πάτρα 2008.
3. **Βεργίδης Δ.**, *Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων Τόμος Β: Η εξέλιξη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα και η Κοινωνικο – οικονομική Λειτουργία της*, εκδ. Ε.Α.Π., Πάτρα 2008.
4. **Κόκκος Α.**, *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ανιχνεύοντας το Πεδίο*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2005.
5. **Mezirow J. και Συνεργάτες**, *Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2007.
6. **Κόκκος Α.**, *Το Πεδίο, οι Αρχές Μάθησης, οι Συντελεστές* ΕΑΠ, ΠΑΤΡΑ 1999.
7. **Noyé D., Riveteau J.**, *Πρακτικός Οδηγός του Εκπαιδευτή*, Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 1999.
8. **Northedge A.**, *Οδηγός για τον Σπουδαστή*, Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2001.
9. **Courau S.**, *Τα βασικά «Εργαλεία» του Εκπαιδευτή Ενηλίκων*, Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2000.
10. **Κόκκος Α.**, *Διεθνής συνδιάσκεψη για την εκπαίδευση ενηλίκων*, Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2000.
11. **Jaques D.**, *Μάθηση σε ομάδες*, Εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2004.
12. **CEDEFOP**, *Vocational Training Glossarium*, Thessaloniki, 1996.
13. **Δεκλέρης Μ.**, *Συστημική Θεωρία*, Εκδ. Σάκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 1986.
14. **Καλαντζή Α.**, *Προβλήματα Συμπεριφοράς στο Σχολείο – Οικοσυστημική Προσέγγιση*, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998.